

Hoofdhuidkoeling bij chemotherapie

Kanker is een ziekte met ingrijpende gevolgen. Naast lichamelijk en emotionele problemen die de ziekte met zich meebrengt kan ook uw uiterlijk veranderen door bijvoorbeeld haaruitval ten gevolge van chemotherapie. U bent onder behandeling voor een tumor waarbij chemotherapie gebruikt wordt die vrijwel zeker als bijwerking haaruitval zal geven.

Haaruitval is vaak een belastende bijwerking, omdat het een duidelijk uiterlijk kenmerk is van de behandeling. De mogelijke verandering van uw uiterlijk door haaruitval kan leiden tot verlies van eigenwaarde. Door het hoofd te koelen met behulp van de Paxman hoofdhuidkoeler kan haaruitval mogelijk beperkt worden en de kwaliteit van leven minder aangetast worden.

Sommige soorten chemotherapie geven ook haaruitval van wenkbrauwen, wimpers, schaambeharing. Hier is niets tegen te doen. De Paxman hoofdhuidkoeler is, zoals de naam al zegt, bedoeld voor de hoofdhuid.

Wat is de hoofdhuidkoeler?

De hoofdhuidkoeler is een kap die op uw hoofd wordt geplaatst. Deze kap is met slangen verbonden aan een koelingsapparaat. Door circulatie van koelvloeistof van de kap naar het apparaat wordt de kap gekoeld tot -5 à -6° C.

Waarom de hoofdhuidkoeler?

Chemotherapie (cytostatica) bereikt via de bloedtoevoer ook de haarwortels en dat veroorzaakt haaruitval. Om haaruitval mogelijk te voorkomen of te verminderen bestaat de mogelijkheid om de hoofdhuidkoeler te dragen tijdens de behandeling met chemotherapie. Zo hoeft u mogelijk geen haarwerk (pruik) te dragen.

Hoe werkt de hoofdhuidkoeler?

In de kap zit een speciale koelvloeistof die circuleert om de temperatuur van de hoofdhuid te verlagen. Hierdoor wordt de bloedtoevoer naar de haarwortels verminderd. Daardoor bereikt minder cytostatica (chemotherapie) de haarwortels.

Voor, tijdens en na de toediening van chemotherapie draagt u de kap. De chemotherapie start 30 minuten nadat bij u de kap op uw hoofd is geplaatst. Tijdens de toediening van de chemotherapie, welke haaruitval veroorzaakt, blijft de kap zitten en vervolgens 20-90 minuten na de laatste chemotherapie. U moet rekening houden dat u langer in het ziekenhuis verblijft in verband met de hoofdhuidkoeling.

Bijwerkingen

Haaruitval zal niet altijd (volledig) voorkomen kunnen worden. Ook de conditie van het haar kan achteruitgaan. Er kan geen garantie gegeven worden dat bij u haaruitval zodanig wordt voorkomen dat u geen haarwerk (pruik) nodig heeft.

De behandeling wordt vaak de eerste 10 minuten als koud en soms onaangenaam ervaren. Er kan hoofdpijn optreden, die zelden met een pijnstillertje behandeld hoeft te worden.

Mogelijke risico's

Theoretisch is het mogelijk dat micrometastasen (kleine, niet aantoonbare uitzaaiingen) in de behaarde hoofdhuid door de hoofdhuidkoeling evenals de haarfollikels (haarzakjes) minder door de cytostatica beïnvloed worden. Dit kan als gevolg hebben dat micrometastasen aan de werking van cytostatica ontsnappen.

Hoofdhuidkoeling wordt al 30 jaar toegepast. Er zijn geen studies die een verhoogde frequentie van metastasen in de behaarde hoofdhuid of elders laten zien tijdens het ziektebeloop, na een behandeling met cytostatica waarbij koeling van de hoofdhuid werd toegepast.

Adviezen

- Verwijder haarspelden en oorbellen.
- Gebruik geen haarlak.
- Gebruik milde, verzorgende haarproducten, om uitdroging van het haar of hoofdhuid te voorkomen.
- Gebruik haarconditioner / crèmespoeling.
- Was het haar minder vaak; doe dit bij voorkeur een dag voor de koeling.
- Droog het haar deppend en niet wrijvend.
- Kam het haar voorzichtig, maak gebruik van een zachte borstel of een grove kam (veel ruimte tussen de tanden van de kam).
- Voorkom blootstelling aan warmte door haardrogers, föhns of krultangen. Dit maakt het haar droog waardoor het eerder breekt.
- Voorkom trekken aan het haar door vlechten of strak bijeenbinden met een elastiekje.
- Een zachte hoofdhuidmassage kan de bloedtoevoer van de haarfollikels verbeteren.
- Als de hoofdhuid droog wordt, kunt u een vochtinbrengende crème of natuurlijk olie gebruiken.
- Voorkom beschadiging van het haar door chemicaliën zoals permanentvloeistof.
- Kleur het haar alleen met natuurlijke producten, gebruik een milde kleurshampoo.
- Brengt u een bezoek aan de kapper? Vraag dan naar minimaal gebruik van schadelijke stoffen voor het haar.
- Uw haren worden voor het starten natgemaakt om het beste resultaat te verkrijgen.

Veel gestelde vragen over hoofdhuidkoeling

Krijgt iedereen hoofdhuidkoeling aangeboden?

Nee, uit onderzoek blijkt dat hoofdhuidkoeling niet bij alle soorten chemotherapie effectief is.

Er wordt landelijk onderzoek gedaan, om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen over de effectiviteit van koelen. Uw behandelend specialist geeft aan of u al dan niet in aanmerking komt voor de behandeling.

Zal ik mijn haar behouden?

Het resultaat is voor iedereen verschillend. U weet pas of hoofdhuidkoeling bij u werkt wanneer u het geprobeerd heeft. Er zal als gevolg van de chemotherapiebehandeling altijd wat meer haaruitval optreden dan u gewend bent.

Is het verstandig om een haarwerk te bestellen?

Ja, want we kunnen niet garanderen dat haaruitval bij u zodanig voorkomen kan worden, dat u geen haarwerk nodig heeft. Daarom adviseren wij u om uit voorzorg een haarwerk te regelen. U kunt van ons adressen krijgen van haarwerkspecialisten. U kunt afspreken dat u het haarwerk niet hoeft af te nemen als er geen of weinig haaruitval is.

De haarwerkspecialisten zijn door ons geïnformeerd dat in Gelre ziekenhuizen de mogelijkheid van haarkoeling geboden wordt.

Hoe koud wordt het?

De temperatuur op uw hoofd zal een aantal graden onder het vriespunt komen te liggen. De koude is in het begin onprettig, maar na ongeveer 10 minuten treedt gewenning op en is het goed te verdragen.

Wordt de rest van mijn lichaam koud?

Over het algemeen niet. U wordt geadviseerd om warme kleding te dragen, bij voorkeur een koltrui en/of sjaal of das. Als u last krijgt van de kou, kunt u om een deken en/of warme drank vragen.

Kan er sprake zijn van bevriezing van de hoofdhuid?

Nee, er zijn tijdens de ontwikkeling van de koelkap maatregelen genomen om dat te voorkomen.

Is het pijnlijk?

Nee.

Krijg je hoofdpijn?

Over het algemeen niet, maar sommige mensen klagen wel over hoofdpijn. U kunt bij klachten een paracetamol vragen aan de verpleegkundige. Het advies is om de volgende keer dat u de hoofdhuidkoeling krijgt, voor de start van de koeling een paracetamol in te nemen. Na het verwijderen van de kap heeft u soms tijdelijk een 'bandgevoel' op uw hoofd.

Kan ik bewegen tijdens de koeling?

Zitten, staan, opstaan en liggen is geen probleem. U kunt echter niet rond lopen als de kap aan de machine gekoppeld is.

Kan ik naar het toilet?

Ja, de kap wordt dan losgekoppeld van de machine, waardoor u naar het toilet kunt gaan. De kap dient zo snel mogelijk weer aangesloten te worden aan de machine.

Hoe lang duurt de behandeling met de hoofdkoeler?

De behandeling bestaat uit voorcoelen gedurende 30 minuten. Vervolgens tijdens het inlopen van de chemotherapie, welke haaruitval veroorzaakt en daarna nakoelen gedurende 20-90 minuten. U moet rekenen op minimaal 2 uur extra tijd voor het koelen.

